

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky utca 1. sz. földszint. (Arany Bika bérház.) Tel.: 113. (7 mellék-állomással). Szerkesztéségi hiv. órák d. u. 4-11-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) főemelet. Tel.: 113. (7 mellék-állomással.) Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig.

A falusi osztályharc és a Kisgazdapárt

IRTA: DOBI ISTVAN

Rákosi Mátyas szombati beszéde igen fontos eseménye a magyar népi demokrácia falusi politikájának és én szükségesnek érzem, hogy az ott felvetett kérdések egy részéhez magam is hozzájáruljak.

A fejlődés mai állapotában minden dolgozó parasztnak, embernek, annak is, aki ezért vagy amazért elhúzódot a politikától, kötelessége, hogy jól körülnézzen a faluban, vegye tudomásul a falusi osztályharcot, vizsgálja annak a kérdéseit, és aszerint, amit meggondolt fejével megállapított, kialakítsa a maga álláspontját. Jól gondolja meg az elhatározásait, mert attól függ, hogy mi lesz véle, mi lesz a családjával és ha helyesen foglal állást, akkor szolgálja a haladást, ha pedig rosszul, akkor szolgálja a reakciót, de közös is lesz a sorsa a fejlődés ellenségeivel.

En tudom, hogy az osztályharc gondolata sok parasztembernek, aki politikailag nem elég tájékozott, nem elég körültekintő, sok falusi embernek az idegenkedésével találkozhat. De ez nem változott azon a valóságban, hogy az osztályharc van és akkor is volt, régen is volt, amikor nem beszéltek róla, amikor nem nevezték osztályharcnak.

Ha a paraszt rosszul dolgozott az uraságok, később amikor nagybirtok már nem volt — a bémunkáltsági dolgozókat nagygazdáknak, ha aratósztrájkot szerveztek, emellett is, hogy annak egy-két falu határára túl ment volna a híre, a kukoricatereskor, vagy répszedés idején a leszorított mezőgazdasági munkabérei elégedetlen emberek inkább erdőirtást, favágást, kubbikosmunkát vállaltak, semhogy ehéber: engedjék magukat kluzsoráznai, az bizony osztályharc volt, ha nem is nevezték annak. A szegények osztályharc a gazdagok ellen.

Es osztályharc volt, amikor rosszabb termés, nagyobb inség idején a gazdag paraszt kevesebb krumplicsüföldet adott annak, akivel dolgozott; ha 50 fillérrel, ha 1 forinttal is, de megfizette a hulladékát, amit a munkásszony a háján hozott be a munkaadó erdejéből. Ha májusban a megszorult emberek „kiszégtés-képpen” kölcsön adott két véka árpát aratókor két véka búzát kellett visszaadni, vagy ha a szárnás, a behordás idején egy napra kölcsönbe adott két loót az igazánküll szegény parasztnak 6-8 gyalog napszámot kellett váltakoznia. Ez mind osztályharc volt, még ha nem nevezték is annak. A gazdagok osztályharc a szegények ellen.

Es osztályharc volt az is, hogy az urak, a gazdag paraszti iskoláztathatták, hivatalba, rangba jutathatták a gyerekeiket, a szegény és középparaszt pedig ügyszólván soha. A felsőiskolákba csak 1-5 százaléka jutott a multban a dolgozó paraszti és munkások gyerekeiből és ezt a másfél százalékot is kevés kivétellel elidegenítették a falutól, osztály szegénységétől, sokszor az apjától, az anyjától is. Ki vezethette volna ki a falut elhagyatottságából, elnyomottságából, sok tekintetben izesztó udvariasságából a multban? Az a falusi értelmiség, amelyik a város felé sóvárgott és mert előrehaladást csak az iskolából kiáradva alázatra és csak alázatra tanított mindenkit a multban, azzal, hogy ezért az alázatért, a gazdagok, a hatalmasok tiszteletteljes szolgálatáért a túlvilágon jutalom vár a szegényekre?

Egy barátom beszéli, hogy az ő felvidéki istenhátamögötti falujában 1914 körül még nemcsak a plébános urak csokoltak kezét a felnőt parasztembernek, hanem a harmadik faluban lakó gróf komornyikjának is, akivel gazdája — biztosan azért, hogy „jól megbecsülje” a falut és a népet — úrnapi körmeneten vagy műkedvelői előadásokon „képviselette” magát. A körmeneten a szentség mögött peckesen lépkedő grófi komornyik annak a lefelé taposó osztálygőgnek a kifejezője volt, amivel földesuraink a szegénynépet kezelték. A komornyiknak kezét csókoltó öreg parasztnak pedig izesztó példaképek: hová vitte le a mélységbe falusi népünk jelentékeny részét; az a szellem, ami a kastélyból, a szőszékről és az iskolából kiáradva alázatra és csak alázatra tanított mindenkit a multban, azzal, hogy ezért az alázatért, a gazdagok, a hatalmasok tiszteletteljes szolgálatáért a túlvilágon jutalom vár a szegényekre.

Ezt az alázatot hordozta magával a mi falusi népünk ezer esztendőn keresztül. A jobbágyág idején földi istenség volt a gróf, a herceg, a földesúr. A örvényt és a bibliát: csak az ő javára magyarították és ha a szó nem volt elég, deressel, bottal, akasztófalával, kötéllal puhították a paraszt gerincét. A jobbágy néha kiegyenesítette a kaszát, elindult az urak ellen, lázadt, szabadságharcokat csinált, de végeredményben mindig elnyomták, mert odaát, amazoknál több volt az erő és

hatalom. Azért a régi világnak ezek az osztályharcok nem voltak hiábavalók, Dózsának és a többi szabadságharcos vezetőnek az emléket megőrizte a nép és példájuk minden időben hatott a tömegekre, figyelmeztetés és útmutatás volt.

A felszabadulás után megcsináltuk a földreformot, megsemmisítettük a nagybirtok-rendszert és azt a politikai hatalmat, amit a feudális rendszer képviselt a magyar életben. Meghagytunk azonban egy csomó 300 holdas középbirtokot, éppen a Független Kisgazdapárt akkori vezetői közül jónéhányan felelősek érte, hogy sokkal több ilyen birtokmenesítés történt, mint amennyit a régi nagybirtokos-osztály antifasiszta politikai érdemeivel indokolni lehetett volna. Ezek a 300 holdik mindenütt jelentékeny gazdasági erőt képviseltek, de politikai befolyást is, amit a birtokosok rendszerint, — de talán helyesebb, ha azt mondom, hogy szinte kivétel nélkül, — a demokratikus fejlődésnek a munkásosztály által kialakított irányával szemben használtak fel.

Megszépszt előtérbe került a paraszti nagybirtoknok ügynevezte kulák-birtoknok a jelentősége. A falunak ezek az elemi remesak földbirtoknok, hanem egyéb javakban is többet tudtak átmenyeni a háború pusztításából, mint az a szegényember, akinek kás házcsokója volt, amit talán összelőttek, ami övöszerék hányában 1945-46-ban fokozatosan leromlott, vagy a középparaszt, akinek 10-20 hold földje mellé esztig csak egy szál tehene, egy lova, egy-két malca és néhány félig-meddig tönkrement gazdasági szerszáma maradt. A gazdag parasztiok társadalmi összetartásán nem hozott változást a háború, egymást kölcsönösen segítették és gazdaságilag gyorsan talpraálltak, egyik-másik már az újjáépítés második esztendejében megkezdte a gyarapodást azon a mértéken felül, amit 1944-ig elért. A szegényparaszt, a középbirtoknok, a középparaszt rá volt utálva a gazdagabbak segítségére, néhol teljesen ki volt szolgáltatva annak és a segítségnek mindenütt nagy ára volt. Ha az ellenzéki pártok, a jobboldali reakciós elemek által hangoztatott politikai jelszavaktól függetlenül tudják magát a dolgozó parasztember, akkor a maga életéből, a szomszédosságának, a faluja népének életéből megállapíthatja, hogy a falusi kizsákmányolás helyenként olyan méreteket öltött, hogy avval szemben még akkor is fel kellett volna venni a küzdelmet, ha a fejlődés nem a szocializmus felé vezet irányt, ahol embernek ember által való kizsákmányolását se falun, se városban semmiféle formában nem lehet eltűnni.

A falusi osztályharc jele volt a kupekedő, spekuláló gazdag parasztiok kizsákmányoló, felsőbbeséges magtartása, a szegényekkel szemben és az osztályharc szemlélő jutott kifejezésre a dolgozó parasztiok védekezésében, mielőtt eljuttatunk volna oda, hogy a magyar népi demokrácia vezető pártja, az MDP és az ipari munkásság a Népfrent politikájának központi kérdésévé tette a falusi osztályharcot. A gazdag parasztiok a maguk helyzetének politikai megerősítése érdekében mindent elkövettek és elkövetnek ma is, hogy a reakció és a nyugatról Magyarországra felé irányuló imperialista befolyás gátója, akadályozza a népi demokrácia fejlődését és megerősödését. Osztályhelyzetükkel és politikai beállítottságukkal fogva természetes szövetségesei a klerikális reakciónak és mindenekelőtt a dolgozó nép uralmának Magyarországon. Velük szemben kötelesség, de külön-külön és együttesen is elemi érdeke minden dolgozó munkásnak, parasztnak és haladó gondolkodású értelmiségnek, hogy létrehozzák, fenntartsák és megerősítsék a szocializmus felé fejlődő népi demokrácia híveinek erős harci egységfrontját. Ez az országos politikában a Függetlenségi Népfrent alakjában jelentkezik, de jelentkeznie kell a legkisebb falu életében is.

Tölem is sokan kérdezik, hogy tulajdonképpen ki tekintendő kuláknak és azt szeretnék, hogy holukban vagy kataszteri koronákban jelöljünk meg egy biztos határvonalat a kulák és a középparaszt között. Amennyiben a kulákot osztályhelyzete, gazdasági helyzete szerint sorozhatjuk be ebbe a kategóriába, erre nézve a szövetkezetekről szóló kormányrendelet és rendelkezések megadják az útmutatást, de a kormány megadta a lehetőséget a kivételekre is. Kivételek azonban nemcsak felfelé, hanem lefelé is elkövetelhetők, mert kuláknak lenni a magatartás kérdése is és Rákosi Mátyas legutóbbi beszédében helyesen állapította meg, hogy a kataszteri koronáktól függetlenül, minden faluban tudják pontosan az emberek, hogy ki a kulák. Ki az, akit haracosló, kizsákmányoló törekvései, elnyomó természetűe, kupece-gondolkodása, kulákká tesz.

Tudok egy levélről, amelyikben egy volt kormány-párti képviselő, aki élete folyamán az ország különböző részein volt már „paraszt” és nagybirtok, valakiktől felváltóztatást kért, hogy miután ő „leadta” földjének nagy részét, kuláknak tekintendő-e vagy sem. Ez az ember az én tudomásom szerint végigélezte az egész országot, valószínűleg sohasem került abba a helyzetbe, hogy személyesen kellett volna megragadnia az eke szarvát, viszont azt mondják róka, hogy akár leadott a földjéből, akár nem, most talán gazdagabb, mint valaha volt. Erről az emberről az a véleményem, hogy akkor sem lehet besorozni a dolgozó középparasztiok közé, ha 10-15 hold földje van, mert vérében van, hogy nem a földből, hanem az adásvételből, az üzletelből, a kupecedésből él. És ilyen ember nem egy található az országban. Szabad-e ezeket beengednünk a DÉFOSZ-ba, a pártszervezeteinkbe, a szövetkezetekbe? Az én véleményem szerint nem szabad, ha mégis megtennék, az hún volna.

Az élet törvényei végrehajtják a dolgozó parasztiok és a kizsákmányolóok különválasztását és a dolgozó parasztságnak, elsősorban a kulákhöz gazdaságilag közelebb álló középparasztnak az érdeke, hogy a szövételzés jól történjék meg. Rákosi Mátyas félreérthetetlenül megmondta, hogy az ipari munkásság — teljes joggal — magának igényli a politikai vezetőserepet, hogy a szocializmus felé vezető fejlődésben faun a szegényparasztokra támaszkodik és a középparasztsággal mint megbecsült szövetségessel akar együtt dolgozni. Ilyen helyzetben tehát a Kisgazdapárti középparasztioknak, de általában minden középparasztnak meg van adva a lehetőség, hogy mikor lépjenek a maga helyén a falusi osztályharcban és a népi demokrácia épít munkájában, akkor a kulákrétegnek dolgozó parasztioktól való különválasztása is vele egyetértésben, az ő részvételével, az ő érdekelnek a figyelmbevételével történjen. Minden középparasztnak elemi érdeke, hogy megragadja ezt a lehetőséget, mert ha világos fejjei felkér a fejlődést, akkor látnia kell, hogy a szövételzés nélkül is meg fog történni, sőt megörténne egyes középparasztiok vagy középparaszt-csoportok akarata ellenére is, mert ez a történelmi fejlődés; mert ami történik, az egész mezőgazdasági érdekelben a dolgozó parasztiok millió tömegeinek érdekében van.

A fejlődéssel együttjár a kötelesség, hogy most má ne egyénekben — mint Bogdár József helyesen állapította meg legutóbbi cikkében —, ne pártokban, hanem osztályokban gondolkozunk és ahelyett, hogy valami általános „paraszttegyesség” után futnánk, meg kell szoknunk azt, hogy a dolgozó parasztiok — tehát a mezőgazdasági munkást, a szegény- és középparasztiot — érezzük egységnek, érezzük a magunk osztályának és tanuljunk meg együtt gondolkodni, együtt érezni, dolgozni egy nagy célért, amilyen például a mezőgazdaság korszerű át szervezése, amit a munkásosztályal szoros szövetségben az egész dolgozó nemzet javára fogunk végrehajtani. A jövő a Függetlenségi Népfrent útja, ahol a munkásság és pártja tölti be a vezetőserepet és ahol a munkában a középparaszti megbecsült szövetségese lesz az ipari munkásnak. Természetesen csak az a középparaszt, aki szigorúan elkötelezte magát a falusi kizsákmányoló elemekkel.

A felszabadulás óta ebben az országban minden reformot a munkásság, a Kommunista Párt, illetve a munkásegység megvalósítása óta a Magyar Dolgozók Pártja kezdeményeztet. Így született meg a földreform, a bankoknok, általában a hitelszövetkezeteknek, az iparnak az államosítása, így következett be a döntő változás, amelyben a dolgozó parasztság gyermekeit számára megnyitlak az iskolák, megnyit az új, a közgazdasági, a honvédség, a rendőrség tisztikarába, vezetőállásokba. Négy esztendő alatt politikailag, gazdaságilag és társadalmilag igen nagy mértékben megerősödött, emelkedett a dolgozó parasztiok helyzete, azt külön-külön mindenki megállapíthatja a maga életében és a falvakban, a vidéki városokban az életében. Négy esztendő tapasztalatja tehát azt bizonyítja, hogy a dolgozó parasztioknak és munkásoknak a munkásság vezető szerepével működő szövetség a parasztság és a mezőgazdaság számára jó és hasznos szövetség.

Es ha mégis azt tapasztaljuk, hogy az új gondolatok a gazdasági és politikai újítások a falvak népéink igen gyakran megmagyarázhatatlan elfogultsággal meg nem értéssel találkozhatnak és néha a hagyomány-szerteletnek a legostobább formáival kerülnek szembe, megint csak eljuttunk a szegények osztályharcának egyik formájához eljutunk oda, hogy az ellenfél

majonem mindenütt a gazdag paraszok és a klerikális reakció embereinek a szövetségéből kap ösztönzést, biztatást.

Pedig az élet halad és a mezőgazdasági dolgozók elemi kötelessége, hogy parasz: józansággal nézzenek szembe a valósággal, vegyék tudomásul a fejlődés törvényeit, tanuljanak az eredményekből, okosan mérlegeljék a jövő lehetőségeit. És amint meg tudták érteni annak a jelentőségét, hogy a földművelés-reformmal a demokrácia megsemmisítette a földesuraknak a falu népére ránehezülő politikai hatalmát és azt a gazdasági versenyt, ami ezért volt elviselhetetlen, mert a nagybirtok a gépesítésnek, a nagyüzemi gazdálkodás előnyének birtokában többet, jobbat és olcsóbban termelt, éppen úgy meg kell érteni azt is, hogy a szövetkezetek az állam segítségével meg tudják adni a kis- és középparasztságnak is a nagyüzemi gazdálkodás összes előnyeit és ezekért az előnyökért — amelyek nemcsak jövedelem-többletben, hanem kevesebb munkában, könnyebb életben, több kulturális, művelődési lehetőségben is megmutatkoznak —, még egy-két meggyekarót is érdemes feláldozni, hiszen a szövetkezetek nemcsak a benne elvégzett munka, hanem a szövetkezetbe bevitt föld után is jutásban részesíti a dolgozó parasztságot.

A falusi reakció természetesen nem ezekre az előnyökre mutat rá, hanem inkább a „vályu és a csajka” meséjére, a sérthetetlen meggyekarót és a magántulajdon vélt vagy valóságos sérelmei felé igyekszik terelni a dolgozó paraszok gondolkodását. De ha a dolgozó paraszok egyáltalán gondolkozó paraszok is, akkor át fogják látni a bujogatóknak, az izgatónak a szándékait, jól körülnéznek az országban és ha körülnéznek, akkor észre fogják venni, hogy ahol géppalomások működnek, ahol állnak a termelőszövetkezetek, ott már mindenütt kevesebb, nem olyan gyötörő, nem olyan fáradtságos a parasztnak a munkája és jobb a termés, több az eredmény, de sehol sincs vályu, sehol sincs csajka! Lássuk és értékeljük parasztságunk, hogy erőszakkal senkit se hurcolunk be a szövetkezetbe. Nézzék és mérlegeljék, hogy mi történik a tőregegazdaságokban, hogyan romlik fokozatosan ezeknek a gazdaságoknak az anyagi helyzete és rohamosan romlanak a lehetőségei. Jól figyelje, hogy mi történik a termelőszövetkezetekben és ha látja az eredményeket, önként fogja ke-

relni a lehetőséget, hogy résztvegyen ezekben a munkájában. Rákosi Mátyás beszédében elmondta, hogy az öt éves terv végén 500 géppalomás lesz az országban 21.000 hektárral. A szövetkezeti fejlődést elsősorban a technikai lehetőségek határozzák meg. Megvallom, én a mezőgazdaság és a dolgozó parasztság érdekében szívesen látnék egy gyorsabb szövetkezeti fejlődést, azonban a mezőgazdasági gépiparban is a fejlődés reális lehetőségeihez kell igazodnunk.

En így látom a falusi osztályharcot, a középparasztság tennivalóit és a mezőgazdasági fejlődés szük-ségeit. Ebben a helyzetben a Független Kisgazdapárt feladatának érzem, hogy becsületesen tanítson, neveljen a falun, felvilágosítsa a párt iránt érdeklődőket a valóságról és mindíg, mindenütt igazat mondjon. A párt nevelő, felvilágosító szerepének természetesen elsősorban a tömegbázisunkat képviselő középparasztság felé kell érvényesülnie. Természetes, hogy a népi demokrácia és a szocialista fejlődés javára szolgáló nevelőmunkát csak a népi demokrácia iránt feltétlenül hűséges szervezeti vezetőkől várhatunk. Ebből természetesen következik, hogy sem kulákok, sem olyan emberek, akik néhány héttel, vagy néhány hónappal ezelőtt még Barankovicsal, vagy Pfeifferrel szövetkeztek, Barankovicsra, vagy Pfeifferre esküdtek, de most úgy gondolják, hogy érdemes volna visszakanyarodniuk a Kisgazdapártba, nem hogy vezetőszerphez, de semminő szerephez nem juthatnak a mi szervezeteinkben.

Ezek az emberek négy esztendőn át csak gyűlölték mindazt, ami ebben az országban történik és minél nagyobbak voltak az eredmények, annál elkecseregették vol: a gyűlöletük. Ezeket ezután se várjon senki öszlínre, becsületes, demokratikus magatartást és amint ez uszió amerikai rádióól nem szabad igaz szavakat várni a magyar életről, éppen olyan természetes, hogy ezek is csak zavarkeltésre, az emberek nyugtalanítására törekssenek. Különböző vidéki szervezetekről, így legutóbb a debreceni szervezetről hallom, hogy gazdag parasztsok, akiknek érdekei ellentétesek a középparasztsággal, politikai gondolkozása nem lehet: azonos a Független Kisgazdapárt politikájával, szorgalmasan „bejárnak” és befolyásolni igyekeznek nemcsak a vezetést, hanem a tagok gondolkodását is általában. Az ilyen törekvéseknek mindenütt erővel kézzel gátat kell vetni. Ha vannak középparasztsok, akikről a helyi szervezet-

vezetői meg tudják állapítani, hogy belátják korábbi tévedéseiket és most már ösztönösen szorgalmi akarják a Kisgazdapárton belül a népi demokráciát és a Kisgazdapárttal együtt vállalják a falusi osztályharc kötelességét is, azokat vissza lehet fogadni a szervezetekbe. De csak ezeket. Akik zavarkelténi jönnek, ezokat ki kell sepréni a pártból.

Még csak egy kérdést érintek. Igen gyakran hallok a kérdést: szükség van-e a pártba? Igen, de nem egy sovinszta, irigy, gyűlölködő, hanem egy, a Függetlenségi Népront, a munkás-paraszts szövetség szellemében dolgozó Kisgazdapárt van szükség, amelyk nevell, vezeti és képviseli a középparasztsot, mert ezt a réteget érzik a népi tömegbázisának. A mi pártunk megalkulása után, a harmincos években különböző radikális követelések hangoztatásával a hatalom átvételére törekedett. Az 1945-ös választáson kialakult párt néhány ember jószándékú törekvése mellett egészében inkább reakció, sőt azt kell mondani, hogy a régi világ bizonyos mértékig való visszaállítására irányuló szándékokat képviselt. Ebben a tekintetben annyira mentek, hogy — mint ez most a Mindszenty-perben nyilvánosságra hozott levélváltásból kiderült — Varga Béla egyenesen arra tett ígéretet az esztergomi érseknek, hogy a királyság és a Habsburgok mellé állítja a Független Kisgazdapártot, amit ő — így mondta, de azért az így nem volt igaz — „a kezében tart”. Nagy erőfeszítésekre, a párt következetesen demokratikus erőinek sok keserves küzdelmébe, küzdelmésébe került, hogy a pártot erről a veszélyes útról vissza lehetett hozni és rá lehetett állítani az öszlínre, becsületes munkás-paraszts szövetség útjára, alkalmassá lehetett tenni az újjászervezet Függetlenségi Néprontba való részvételre, a munkásság vezetőszerpének elismerésével. A mi pártunk most és a Néprontban a középparasztsot akarja és fogja képviselni, hogy ez a középparaszts-réteg lehetőleg teljes tömegében és nehézségek, törés nélkül beilleszkedjék a népi demokrácia és később a szocializmus rendjébe. Ezt szolgálja budapesti és vidéki sajtóink, szolgálja a szervezeti munkánk. De ehhez szükségünk van a középparasztsok aktív közreműködésére, mert csak így érhetünk el megbecsülést a Néprontban, eredményeket az életben. Nem a párt, hanem a dolgozó parasztsok, az egész dolgozó magyar nép javára.

A kínai felszabadító hadsereg áttörte a Jangce vonalát

Nankingba érkezett eddig meg nem erősített hírek szerint, a felszabadító hadsereg kedden Nanking és Sanghai között áttörte a Jangce folyó vonalát. A felszabadító hadsereg ezenkívül támadást indított Csen-Kaian városa ellen.

Nankingi jelentés szerint a népi csapatok nagyarányú csapatmozdulatokat végeznek a Jangce egész vonalán.

Párisi megfigyelők szerint Szunio miniszterelnök lemondásával a békekötés útjából fontos akadály hátrált el. Megbízható hír szerint Li cshok Ho-Jing-Csing tábornokot, a Kuomintang hadseregének Csang-kaisiek után legmagasabbrangú tagját bízták meg az új kormány megalkotásával.

A Juan különleges bizottsága egyébként úzérkedés miatt vizsgálót indít Szunio és kormányának több tagja ellen.

RÖVIDESEN EGÉSZ KINA FELSZABADUL

Tienszin: Az Ujkiná hírügynökség jelezti:

A néphadsereg felszabadította területek lakossága tömegesen jelentkezik katonai szolgálatra, hogy siettesse Kína teljes felszabadítását. A néphadsereg teljes erejéig mutatja hogy azokat a csapatokat, amelyek hosszú hónapokon át teljesítek katonai szolgálatot, meghatározatlan időre leszerelek. Ezek a katonák javarészt parasztsok, akik a néphadsereg beérkezése előtt partizánharcokban felmorzsolóttak az ellenség egységei.

Miközben a néphadsereg folytatja diadalmas előnyomulását, a felszabadított területeken teljes erővel megindult az újjáépítés. Az ipari központokban a dolgozók munkaversenyt indítottak az újjáépítés sikeres befejezése érdekében. Gyors útemben folyik a szellemi újjáépítés is és május 1-re összehívták a nevelésügyi dolgozókat, hogy megállapítsák az új kínai nevelés szellemét és módszereit. Lelkesedés, lázas munka és a szabadság érzése hatja át a felszabadult területek lakosságát. A jelszó: Az ellenség gerincét már összetörtük, rövidesen egész Kínát felszabadítjuk. (MTI)

GÖBBELS TANITVÁNYAI BEFOLYÁSOS ÁLLÁSOKBAN ÜLNEK

A német népi tanács Lipasében májalmas tiltakozó gyűlés rendezett Nyugat-Németország gyarmatosítása és a nyugati hatalmak által megszállásbályszt ellen. A gyűlés résztvevői egyhan-

gúlag határozati javaslatot fogadtak el, amelyben követelik a németországi övezetek közötti korlátozások azonnal megszüntetését. A gyűlés egyik szónoka megemlékezett a jobboldali nyugatnémet politikusok részéről indított rágalomhadjáratról és megállapította, hogy Göbbels a legnagyobb máci hazudozó tanfolyánnyal a nyugati hatalmak segítségével befolyásos állásokban ülnek és onnan folytatják ajsas üzelmeket. A szónokok megállapították, hogy Kelet-Németország politikai és gazdasági fejlődése hamarosan egész Németország példaképpül szolgálhat.

A BELGA KOMMUNISTA PÁRT HATÁROZATA

Brüsszel. A belga kommunista párt központi bizottsága a következő határozatot hozta: „Ha az amerikai imperialisták országunkat kormányzó szolgáinak sikerülne Belgiumot támadó háborúba belevonni a Szovjetunió ellen, akkor a kommunisták és velük együtt a belga dolgozók túlnyomó többsége minden eszközzel a vég-sőkig harcba indul azok ellen, akik a belga nép és az emberiség leggonoszabb ellenségei. (MTI)

LELEPLEZETT REAKCIÓS TERV

A holland kommunista párt lapja a De Waarheid leleplezést közöl arról, hogy a múlt év végén a nyugatnémetországi fekete reakció vezetésével tárgyalások indultak meg német francia és olasz katolikus körök bevonásával Nyugatnémetországnak „keresztény” alappon történő föderalizálására vonatkozóan.

ANGOL GÉPEKET KAP FRANCO BANAN ELLENBEN

A madridi rádió jelentése szerint aláírták a kereskedelmi megállapodást Anglia és a fasizta Spanyolország között. Anglia egymillió font értékű gyáripari felszerelést szállít Franco Spanyolországának. Mit kap ezerm cserébe? 25 ezer tonna banánt.

UJ KÜLKERESKEDELMI MINISZTERE LENGYELORSZÁG

Varsó. (PAP) Bierut köztársasági elnök Tadeusz Gede mérnököt nevezte ki külkereskedelmi miniszterré, amely miniszteriumot a közelmultban alakították meg. FAYMONWILLE TÁBOROK a moszkvai amerikai nagykövetség volt katonai attaséja, aki most nyugatomba vonult, ujságról előt kijelentette: a Szovjetuniót semmiféle hódítási vágy nem ve-

zéri. Semmi olyasmi nem történik a Szovjetunióban, amiből más népek ellen tervezett ellenségeske-

Ma összeül a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa

Alexander Jeszromovot miniszterelnökhelyettesé nevezték ki Moszkva (Tass). A Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának ötödik ülészaka csütörtökön kezdődik a Kremben. Délután 2 órakor a szövetségi tanács, 4 órakor pedig a nemzetiségi tanács tart ülést. A Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának elnöksége Alexander Jeszromovot a minisztertanács helyettes elnökévé nevezte ki. Együléleg felmentette az eddigi viceli számpárir miniszter tisztségéből. A szerszámpár miniszterévé Anatoli Roszuszovot nevezték ki.

Gróh Józsefet és Kisházi Mihályt kiadja a Ház

Az országgyűlés mentelmi bizottsága szerdán Marosán György elnöklettel ülést tartott. A mentelmi bizottság beható tárgyalás után azt a határozatot hozta, hogy az 1946. évi VII. tc. I. szakaszába ütköző, a demokratikus állampond és a demokratikus köztársaság megdöntésére irányu-

ló szervezkedés vezetésének bűntette elkövetésével gyanúsított Gróh József és Kisházi Mihály országgyűlési képviselők mentelmi jogának az előzetes letartóztatásukra is kiterjedő joghatállyal történő felfüggesztését javasolja az országgyűlésnek. (MTI)

A parasztfiatalság minden erőltatba vet a tavaszi vetésterv megvalósítására

„Termelési örszem”-mozgalmat szervez az EPOSZ Hajdúbübszörnyében a tavaszi vetésterv pontos végrehajtásának ellenőrzésére népi ellenőrzőbizottság alakult.

A MINSZ dolgozó parasztfiújsági szervezete az ország valamennyi megyéjében, megyei termelési értekezleteket tart. Vihar-sarok dolgozó parasztfiújsága elhatározta, hogy a tavaszi vetésterv maradéktalan megvalósításáért harcba hív minden EPOSZ

szervezetet és minden faluban, minden szervezetben létrehozza az EPOSZ termelési örszem-mozgalmát, amelynek feladata lesz, hogy a terv végrehajtását ellenőrizze és az eredményeket nyilvántartsa. Hajdú megye dolgozó parasztfiújsága nagy lelkesedéssel határozta el, hogy augusztus 1 ig 1200 fiatal szerveznek be az egységes általános falusi szövetkezetekbe.

Rákosi Mátyás üdvözlése születésnapján

Március 9-én ünnepelte az egész dolgozó magyar nép Rákosi Mátyásnak, az MDP főtitkárának, a magyar dolgozó nép vezérének 57. születésnapját.

Rákosi Mátyást kora reggel először a párt politikai bizottságának tagjai keresték fel.

Gerő Ernő főtitkárhelyettes tudmácsolta a politikai bizottság üdvözlését és szeretettel üdvözölte Rákosi Mátyást, az egész dolgozó magyar nép szeretett vezetőjét. — Kívánjuk lejezte be üdvözlését —, hogy sok-sok évig vezessen bennünket és vezesse a magyar népet.

A politikai bizottság üdvözlése után Szakasits Árpád köztársasági

elnök, majd a kormány tagjai köszöntötték Rákosi Mátyást.

A Népront küldöttségét Dobi István miniszterelnök vezette és a küldöttségben képviselte magát valamennyi párt, a Szakszervezetek Országos Tanácsa, az MNDSZ, a MINSZ és az ifjúsági szervezetelek.

Ezután sorban köszöntötték Rákosi Mátyást a gyárak, honvédség, rendőrség, iskolák, MDP pártszervezetek stb. képviselői. Népes küldöttséggel jelent meg Rákosi Mátyás vármegyéje, amely képviselővé választotta, a zalavármegyei pártszervezet.

A küldöttségek rengeteg ajándékot, virággal, szobrokkal, festmé-

nyekkel halmozták el a magyar nép nagy vezetőjét. A fegyvergyár dolgozó egy szerszámgyep kicsinyített mását küldték, az újonnan felállított századik tanulóotthon Sztálin sárgaréz mellszobrát, a Ganz hajógyár Lenin arcképet.

A távirat alig tudja lebonyolítani a sok tízezer távirat továbbítását, amit az ország minden részéből küldenek a magyar dolgozók szeretetük és odaadásuk kifejezésésképpen.

LEGUJABB

Kedden az argentin parlamentben az ellenzéki radikális párt tagjai darabokra tépték Peron elnök alkotmányreformjavaslatának másolatát, a papírdarabokat a padokban ülő peronista képviselőkre szórták és kivonultak az alkotmányozó gyűlésről. A párt egyik vezetője kijelentette, azért vonultak ki, mert a „reformok” kizárólag Peron elnök újramegválasztását célozzák.

Páris. A világ demokratikus közvéleményének felzúdulása a Franco-kormány elhalasztotta két halálra ítélt spanyol szakszervezet vezető kivégzését. Ugyanakkor azonban Coruna közelében a csendőri hat kommandóatt agyonlőtték, mire a felháborodott lakosság a csendőrpáncsokat megölte. A madridi katonai törvényszék tizenkét kommunista perét tárgyalja, kikre az ügyész halálbüntetést kért. (MTI)

Bécs. (TASSZ) Az osztrák sajtószolgálat jelentése szerint kedde virradó éjszaka három rablóátmadás történt Bécs amerikai övezetében isme, retlen teljes megrámlást két koposva, zétől és egy járókötőt, mind a három embert kirabolta a rablót, Kiderült, később elfogta a rablót, Kiderült, hogy Davis amerikai katoná. Davis beismerte a gylt. (MTI)

Berlin Az amerikai megszálló kormányzat szövívője Wiesbadenben bejelentette, hogy az évben felszabadított volt náci foglalt bankbetéteit, és egyéb vagyonát 13 milliárd már lefoglalt vagyonból az év végéig már csak 2 milliárd márka marad zár alatt. Nem nyilatkozott arról, mire fordítják a felszabadított vagyonokat, de nem kétséges, hogy a német nagytőkészek visszakapják a teljes rendelkezési jogukat a felszabadított tőkés és pgyvó vagyonokról. (MTI)

A március 13-tól 20-ig tartó prágai nemzetközi vásárán Magyarország nagyszabású kiállításon vesz részt. A vásár megnyitó ünnepségére pénteken Prágába utazik Rónai gábor miniszter. (MTI)

Igazolványképek típusárban, Horváth-foto Simonffy-utca 1-b

Két új debreceni iskola épül az ötéves tervben

A debreceni tanfelügyelőség elkészítette öt éves tervének vázlatát. Ezerrel két új, nyolc tantermes iskola épülne Debrecenben: a Rakositelepen és az Isptály téren.

Ujabb öt megyei szervezet jelentkezett a hajdúmezei DEFOSZ országos versenyfelhívására

A DEFOSZ hajdúmezei szervezete néhány héttel ezelőtt országos versenyfelhívást bocsátott ki. A verseny pontjai között szerepel a munka, tavaszi ültetvény-ellenőrzés, Szabad Föld előzetes-nyitási és a DEFOSZ kultúr-munka kiépítése. A versenyfelhívás elsőjéig 12 DEFOSZ szervezet jelentkezett az ország minden részéről, köztük a budapesti, miskolci, bajai, zalaezerségi, he-

Ezeket kívül még számos tanyai iskolához építenék új tantermeket és tanítói lakásokat. A tanfelügyelőség öt éves terve hétfelmű forintra igényel.

relyősfalut, mátszahai DEFOSZ. Ujabb ismét öt DEFOSZ szervezet jelentette be csatlakozását a hajdúmezei DEFOSZ versenyfelhívására. Esztergom, Veszprém, Sopron, Szabolcs és Szolnok DEFOSZ szervezetei közöttük, a kihívást elfogadták és versenyben állnak a hajdúmezei DEFOSZ-al.

Pénteken kezdődik a Pedagógiai Főiskolai tanárok szakértekezlete Debrecenben

Az ország Pedagógiai Főiskoláinak magyar irodalmi és nyelvészeti szakos tanárai szakmai értekezletet tartanak a debreceni Pedagógiai Főiskolán március 11-én és 12-én. Az értekezletnek rendkívül fontos feladata az, hogy pontosan körvonalazza, mit és milyen szempontok szerint kell tanítani a magyar nyelv és irodalomról az ország új típusú marxista főiskoláiban. A bevezető előadást Király István tartja pénteken reggel 9 órakor a Központi Egyetem VI-os számú termében a magyar

irodalom történetírás problémáiról. Az előadást követően az egyetem magyar szakos tanárai és hallgatói is, valamint a város iskoláiban tanító magyar szakos nevelők, Király István elvt. jelentős előadást tartanak pénteken és szombaton szilkei körli szakmai megbeszélések követik. Szombaton délután 6 órakor a debreceni Pedagógiai Főiskola ünnepséget rendez. A kultuszminiszter képviselőjében dr. Szabolcsi Miklós minisztériumi előadó tart beszédet.

A népi demokrácia néhány problémájáról

Irta: NAGY MIKLÓS (Főke)
Népi demokráciánk megteremtése folytatni lehetetlen nyitni, sőt szűkös mutatkozik, hogy a munkásságával vezetői és vezetői dolgozó parasztság kitálatlan az egyéni kapitalista mezőgazdasági termelés formáiból és rátérjen a szocializmus útjára. A népi demokrácia a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet útja. Népi demokráciánk hivatása, hogy ezen történelmi feladatot lépésről lépésre teljesítse.

Az, hogy a parasztság zöme a népi demokrácia útján járjon és a proletárdiktatúra hálójára felélem fogja el, bizalmatlanul figyel az eredményre, hogy a kulákság felszámolásának kérdésében arra gondol, hogy ősei is sor kerülhet. Ez az a pont, ahol fel kell ismerni magát a dolgozó parasztságnak és tisztázni kell a proletárdiktatúra jellegét, amely a kuláktól való megszabadítását fogja elvégezni és végre tudni kell, hogy a proletárdiktatúra a kizsákmányolt többség diktatúrája, a kizsákmányoló kisebbség felett.

A Szovjet Hadsereg szabaddított fel bennünket, de ez nem annyit jelent, hogy mostanra minden rendben van, országunkat a benne a népi demokráciát helyettünk senki sem építheti fel, tudnunk kell, hogy a népi demokráciánk a Szovjetunió győzelmével és a német fasizmus vereségével alakult ki és azt, hogy amilyen mértékben erősödik népi demokráciánk, olyan mértékben hajthatjuk végre a reánk váró feladatokat.

Elő közzétételünk a kapitalista mezőgazdaság rendjére, a szocializmus útjára terelni, megvilágítani a földművelészet keretén belül a termelőcsoporthoz és a társas gazdálkodást.

A fenti cikk írója dolgozó parasztságból, a Nemzeti Parasztpárt tagja, most végezte el a mezőgazdasági pártjának iskoláját, tréna bizonyítja, hogy nem ered-

CSOKONAI SZÍNHÁZ

Csütörtökön este fél 8-kor
Kisunokám
A. N. Afinogenov életképe
3 felvonásban.

DEBRECZEN 4. OLDAL 1949. III. 10.

SZÍNHÁZ, MOZI, MŰVESZET

SZÍNHÁZI MŰSOR:
Csütörtökön este fél 8-kor: Kisunokám, Csokonai-bérlét.
Pénteken este fél 8-kor: Szibill, József Attila-bérlét.
Szombat este fél 8-kor: Az ügyvéd és a ferja Arany-bérlét.
Vasárnap du. fél 4-kor: A szabinok érabása, Bérlétszínház.
Vasárnap este fél 8-kor: Sybill, Bérlétszínház.

Színházi közlemények
Olosokban járhat színházba továbbra is, ha bérléti meghozzabíja a színházi irodában.
Csütörtökön este fél 8 órakor a nagykereskedő Kisunokám A. N. Afinogenov című műve van újra a színház műsorán a Szovjet Kultúra Hónapja keretében, a bemutató előadás nagyszerű szerepeztetésű.
Pénteken este Sybill Jacobi Viktor örökös műsziájú nagyoperettje kerül színre a MAV Szimfonikus zenekar közreműködésével, Rubanyi Vilmos zeneigazgató vezényletével.
Kertész Sándor rendezésében szorgalmasan készül az operett együttes a „Végállomás kizsákmány” újdonság bemutatásához.

Ma este 6 órakor orosz-magyar hangverseny, Debrecen város zenei kollektívájának zenei vezetőjének munkacsoporthal közösen orosz és magyar szerzők műveiből összeállított hangverseny, tart a MSZMT székházában 6 órai kezdettel, 50 füléres belépőjegyek a helyszínen válthatók.
Hangverseny a MSZMT eisztermében A Szovjet Kultúra Hónapja mellé esemény lesz szombaton, 12.én este 8 órai kezdettel Radnay György és Végli Klára ária és dalszövege a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság terében. A hangversenyt a Magyar Szabadgármű Szövetség debreceni csoportja rendezi. Az Operaház kiünne, fiatal baritonistájának és a tehetséges énekesnőnek hangversenye elé komoly várakozással tekint Debrecen közönsége. Belépésre jogosító műsorok az idegenforgalmi Hivatalban válthatók.
A Mesterbérlet hírei. Siro Plovcsan március 5-ére tervezte, hangversenye március 17-én lesz, mint a Mesterbérlet sorozat VII. bérleti estje. A Bartók verseny győztesének műsorán Bach, Beethoven, Kodály, Príncipe, Nováček és Vivaldi műve szerepelnek. A hangverseny előtti bérleti zárlat időpontja március 12. Jéyek már válthatók az idegenforgalmi Hivatalban. Erre a hangversenyre a kedvezményes utalványok érvényesek.

Bartók: Cantata Profana, Bartók: Concerto, Kodály: Psalmus Hungaricus, március 27-én. Március 27. a különösen nagy ünnepe lesz a város felérendülő zenei életének: a budapesti MAV Szimfonikus Zenekar és az európai hírv Debreceni Kollégiumi Korus előadásában Szoke Tibor vezényletével hallhatjuk a fenti három művet. Ez az első eset, hogy a három mű egy műsorban előadásra kerül. Ezen hangversenyre eddig még egyetlen zenekar és korus sem vállalkozott, éppen ezért nem csak a város, de az egész ország zenei kultúrájának kiemelkedő eseménye lesz a március 27-i hangverseny. Minden városi és megyei szinten arra is mind nyitnak, hogy a hangversenyt a magyar rádió is közvetítse.

Budapest-Moszkva sakkverseny harmadik fordulója

Keddén a Moszkva-Budapest sakkcsapatmérkőzés iránt az eddigigénél nagyobb érdeklődés nyilvánult meg. A nagy érdeklődés elsősorban a Szmiszlov-Szabó játszmákkal szőtt és a mérkőzés véget ért. A mérkőzésben nem csalódott, mert a világbajnokság második helyezettje és a magyar nagymester játékaiban klasszikus szépségű küzdelemnek lehetett tanúja. A huszadik lépésnél Szabó meglepetésszerű tisztázódással tört be ellenfele király állásába. Szmiszlov, hogy a mattól meneküljön, kénytelen volt a ryert tisztet visszavonni, majd vezércsere után a végjátékban gyaloghátránnyal reménytelen helyzetbe került és a szovjet nagymester a játszmát feladta.

A Barcza-Kotov játszmát Kotov nyerte. A Bankó-Lilienthal játszma függőben maradt. A Gerben-Bronstein játszmában kiegyensúlyozott állásban a játszmát döntetlenre adták. A Flohr-Szilgy játszma függőben maradt és függőben maradt a Szimagin-Vajda dr. játszma is. Tipari kénytelen volt néhány hibás ugrás után a játszmát feladni Ragozinval szemben. A Florián-Averbach játszma döntetlen. A keddi öt játszmából tehát kettőt a moszkvai sakkkozók nyertek, kettőt döntetlenre maradt és egy végződött magyar győzelemmel. Szerdán lap zárta a verseny állása 13:11 Moszkva javára. Szabó, Barcza és Bankó döntelent ért el. Florián és Gerben kikapott.

Népünk személfénye

A háborús pusztítás, mint a legáltalánosabb emberi öszönökből sűrűsödött felhő, komorlik napjaink égboltozatán. Az imperalista hatalmak a mögöttük álló nagytöke és nehézipar profit-éhségétől hajtvá nyíltan és óriási méretekben fegyverkeznek. Az Egyesült Államok költségvetésük nagyrészt fegyverkezésre fordítják, a marsallzáró államokat arra kényszerítik, hogy országuk újjáépítése helyett, hadosztályokat állítsanak fel, repülőgépeket és tankokat gyártsanak s ezzel a készülődéssel párhuzamosan külföldre „védelmi tömböket” akbitanak, melyek a hódító és enyomó nyugati politika háborús üszítő hadjáratait szolgálják.

Ugyanakkor a világ másik részén a népek egy jelentős csoportja, a Szovjetunióval az élen a fasiszmus leverése után a tartós béke és alkotó munkának kötelezte el magát. Ezek a népek évek óta fáradságtalanul és tervszerűen építik országukat, hogy az minden dolgozó embernek boldog hazája legyen. Magyarország is ehhez a békétárhoz csatlakozott, amelynek élén a Szovjetunió áll, példás építőmunkájával, következetes beépítőmunkájával. Nem csatlakozhatunk máshova, hiszen még élenk él emlékeztünkben, mit jelentett az, hogy az ország hadszíntérré vált, még alig hegedtek be a sebek, amelyeket a máci-nyilas martalócok bübös és esztelen háborúja ütött az ország eleven testén.

Magyarország, csakúgy mint a Szovjetunió és a többi népi demokrácia ország, nem akar háború. Újjáépítésünk csodálatos lendülete, tervgazdálkodásunk nagyszerű eredményét arra az útra vezeték népünknek, melyen tovább haladva egy évszázadra is akad bennvaló a termelő munka minden ágazatában. Semmi sem téríthet le erről az útról, a háborús tisztítás és fenyegetés sem.

De éppen ezért, munkánk gyü-

mölcsének biztosítása, tervünk zavartalan kivétel érdekében szükséges, hogy felkészüljünk demokráciánk, annak minden vívmányának védelmére. A honvédelmi tárcá költségvetésének parlamenti vitája, Farkas Mihály honvédelmi miniszter beszéde élen úgy, mint a demokratikus pártok képviselőinek hozzászólása, ezt a szellemet tükrözték. Békét akarunk, csak békét, de a világban működő gonosz erők tervvel szemben nem lehetünk teletlenek, nem kockáztathatjuk napról-napra erősödő népi demokráciánk eredményét. Ezért van szükség erős, jól felszerelt magyarnéphadsereg, olyan honvédségre, amely sziklaszilárdan áll ott a dolgozó milliók élete és munkájának védelmében. A honvédségnek tudatában kell lennie, hogy a magyar szabadsággal együtt a világ valamennyi népének szabadságát is védelmezi, mert a mi szabadságunk szerves része a világszabadságnak.

A felszabadulás után a honvédség a népi jelszóval indult meg néphadseregünk újjászervezése. A kezdeti siker után — demokrácia hadseregünk legénysége és tisztikara egyaránt a népi fiából született újjá, most került sor honvédségünk tervszerű fejlesztésére. Néphadseregünk nemcsak a dolgozó országának és békéjének őre lesz, hanem a magyar nép nagy nevelőiskolája is. A munkásság és dolgozó parasztság legjobb fiait a néphadsereg szolgálatában tanulják meg igazán szeretni és védeni hazájukat, a népi demokrácia Magyarországot. Erősödő néphadseregünk tisztjei egyre inkább a munkássági és a parasztság sorából kerül ki, s az új politikai tisztibizományai együtt ők jelentik a biztosítékot a jövőre nézve, hogy ennek a hadseregnek minden egyes tagja tudni fogja: mi kell védelmeznie a népek ebben a házában.

A népszámlálás eredményei tervgazdaságunk komoly támaszává válnak

Statisztikai Hivatalunk Népszámlálási Főosztálya a januárban megkezdett népszámlálás óriási mennyiségű adatát újszerű statisztikai gépekkel dolgozta fel. A számlálólapok szelén lévő kockákba a népszámlálók számokat írtak. Például: nemzetiségi megoszlásnál a magyart 1-gyel, a mémetet 2-vel jelzik, stb. A gépek a megfelelő számokat lyukasztják ki. Így az úgynevezett „lyukkártyára” a gépek segítségével a számlálólapra ceruzával vagy tintával minden beírt adatot számszerűen rávezetnek, kivéve a megszámlált egyén nevét.

Mintegy 9,200,000 lyukkártya készült ezen a módon, s így Magyarország minden lakosáról megállapíthatjuk, nemét, foglalkozását, birokviszonyait, iskolai végzettségét, szociális származását, stb.

Közel 30 millió forintba került népi demokráciánkban a szocializmus feltárának elkészítése. A népszámlálás adatai tervgazdaságunk egyik legkomolyabb támaszává válnak. A Közközlésügyi minisztérium számára a telefonközpontok építésének, a kultuszminisztérium számára az új iskolák létesítésének, a népjóléti minisztérium részére az újabb közigazgatási szervek felállításának szükségességeségi sorrendjéről szolgáltat majd megbízható adatokat.

Szűles sikon lesz tehát segítség a szocializmus felé haladó államgépzetünknek.

A különböző kombinatív feldolgozások

A legkülönbözőbb összehasonlító adatokat foglalkoztatják egymással. Például megállapítják, hogy a textiliparban foglalkoztatottak közül mennyi a férfi és mennyi a nő, közülük hány mérnök, hány technikus, hány segédmunkás, hány lelakos, vagy egyéb más szakmájú van, vagyis a foglalkozást és a foglalkozási viszonyokat kombinálják. Egy másik kombinatív feldolgozási mód: az egyéni és a vállalati foglalkozással kapcsolatos példa: a kőművesek foglalkoztatottsága. Hány kőműves dolgozik az építő-

iparban, mennyi a textil, vas és egyéb iparágakban, stb. Fontos a külterületi feldolgozás is: Vannak egyes városok, köképa az Alföldön, ahol igen sok a külterületi lakos. Például Hódmezővásárhelyen, Szegeden a közösi centrumoktól 25-30 kilométernyire regeleg tanya terület el, amely azon ban már a városhoz tartozik. A népszámlálás tehát a tanyák szükségleteiről és általában a tanyai viszonyokról is pontos képet fog adni.

A Népszámlálási Főosztály dolgozó minőségi munkaversenybe kapcsolódott be. Célja: már a revízió megkezdése előtt minél kevesebb hibát ejteni a számlálólapok lyukkártyákon.

Leleplezett áldetektivek

Budapestről jelentik: Fazekas-Lakatos István, Gard utca 16. sz. alatti lakos, többszöri büntetett előéletű barátával — Szekszárdi Mihállyal, Hegyi Ferencel és Rostás Elemérel — szövetkezett elkalmi „üzletek” lebonyolítására. Kovásznai Ákosné Nagydófa utca 13. sz. lakos segítségével megismerkedtek annak volt férjével, Vojnovits József Iktongyárosal, aki viszont összehozta őket üzlettársával, Major István Wesselényi utca 24. sz. alatti lakossal, akitől tudta, hogy nagyobb összegű dollárt szándékozik vásárolni. A banda ötösök ajánlotta neki dollárt és találkozóra hívta, melyen Major 28.000 forintot jelent meg. Fazekas-Lakatos és Szekszárdi Mihály időközben hamis deklaratív igazolványokat szereztek. Majort a randevu megtartották, elvették 28.000 forintját, azután nagylelkűen futni hagyták. Major természetesen nem mert feljelentés: tenni.

A pénzből költséges életmódra kezdtek, ami persze feljött a rendőrségnek. A nyomozás felderítette az egész bűntudat. A székesszen lévő Hegyi Ferenc kivételével az egész társaságot letartottatták.

A szovjet parasztság útja

Kövári László egyetemi előadó előadása a „Szabad Fórum” előadás-sorozatában

Az MSzMT és a MEFESZ jogi kari csoportjának rendezésében tegnap este nagy érdeklődés mellett tartotta meg Kövári László egyetemi előadó a Szabad Fórum előadás-sorozatában előadását. A hallgatóságot és az előadót dr. Dezső Gyula dékán üdvözölte.

Ezután tartotta meg előadását Kövári László „A szovjet parasztság” címmel. Bevezetőben a parasztkérdés ideológiai meghatározásáról beszélt. A II. internacionálé opportunistaíttól vezette le a kérdést kifejtve, hogy nyugaton és keleten mit értettek a paraszti kérdés ideológiai tárgyalásánál. Szólt a parasztság két fő korszakáról: a burzsoázia semlegesítéséről, majd az elméleti nézetek ismertetéséről. Berstein megállapítására utalt, melyre Sztálin mondotta: „A stabilitás rosszabb a labilitásnál”. A leninizmus paraszti politikájáról beszélt; ezután ismertetette a Szovjetunióban sokáig fennmaradt nézetet, amelyet Zinovjev hirdetett. Ő azt állította, hogy a parasztkérdés központi kérdése kell tenni. Es itt követte el a nagy hibát, mert a leninizmusnak a paraszti kérdés igen fontos kérdése nem központi problémája. A leninizmusnak a hatalom megszerzése és megtartása a központi problémája. A trockisták szerepéről is beszélt, akik lebecsülték a parasztságban lévő forradalmi erőt, éppúgy, mint a II. internacionálé opportunistaítt.

— **Osztály-e a parasztság** — vette fel a továbbiakban Kövári László.

— Erre a kérdésre csak úgy tudunk válaszolni, ha dialektikusan mindig megvizsgáljuk, hogy mikor és hol beszélünk parasztságról. A feudális társadalomban például a parasztság kétségtelesen osztály, egységes osztály volt. A kapitalizmus azonban részre osztja ezt az egységes osztályt, megkezdődik a parasztság részre bomlása, Lenin szerint öt ilyen réteget különböztetünk meg: a mezőgazdasági proletariátust, a parcellás parasztoikat, kisparasztoikat, középparasztoikat és a kulákokat.

Részletesen ismertetette a csoportok fogalmi köréhez tartozó paraszti rétegeket. Kitért arra, hogy nálunk is megindult a folyamat a kulákság felszámolására. „A földes urak, nagybirtokosok földjét haladéktalanul el kell kobozni — mon-

dotta —, de a kulák földet azonnal elkobozása hiba lenne. Az oroszországi proletárorradalom tapasztalatai, amelyek során a kulákok elleni harc számos körülmény miatt elhúzódt megmutatják, hogy a réteg, miután az ellenállási törekvései miatt megleckézették, képesek voltak végrehajtani a proletár állam megbízásait, sőt bár rendkívüli lassúsággal, de tisztellett kezd eltemni a hatalom iránt, amely minden dolgozót megvédelmez, amely könyörtelen a munkakerülő gazdagokkal szemben”.

Beszélt ezután a proletáriátus stratégiájáról a forradalom különböző korszakaiban. Az első korszakban a burzsoázia semlegesítése a cél, felszabadulásunk után nálunk is 200 holdig megmaradt a föld a kulák kezén. A második korszakban, tehát a szocialista forradalom idején jön a kulákság felszámolása, mint olyan réteg felszámolása, mely még jobban kiszákmányolta a parasztot, mint a földesúr. A harmadik korszakban, a harc eldöntése után a parasztság mellé kell kapcsolni a középparasztságot, de csak a kulákkérdés megvalósítása után. Így azután kialakul a nagy és megbonthatatlan szövetség: a munkás-paraszti szövetség!

A nagy elvi, ideológiai kérdések után rátért a szovjet parasztság történeti útjának ismertetésére s ezzel a témával azért fontos foglalkozni, mert mi is a magyar mezőgazdasági szocializálásának a szovjet parasztság történelmi fejlődését s a szocialista mezőgazdaság kivívását és megvalósítását, a kulákság elleni harcot és a kolhozok, szovhozok kialakításának és a termelői szövetkezetek létesítésének korszakalkotó jelentőségét.

Befejezésül hangsúlyozta, hogy a Szovjetunió szocialista gazdaságának a világ legfejlettebb mezőgazdasága, mert ez van a legjobban gépesítve, ez dolgozik a legkorszerűbb agrotechnikával.

Az alapossággal összeállított mindvégig lebilincselő közel másfélórás előadást a hallgatóság nagy türelmével fogadta. Az előadást Kövári László egyetemi előadónak dr. Dezső Gyula dékán mondott köszönetet. Ezután Szemerédi Szilárd joghallgató tartott rövid előadást.

H I R E K

A FRONT A NÉPÉRT,
A NÉP A FRONTÉRT!

Száz évvel ezelőtt

1849. MÁRCIUS 10.-ÉN

részletes tudósításokat közölnek a magyar híradók a szolnoki győzelemről. A Kolozsvártól megérkező Honvéd bejárnak arról, hogy 1890 császári katoná holttestét szedték össze a szolnoki csatából. A szakmányolt fegyverekből egy honvédsereg és egy teljes zászlóaljra szereket fel — közli a Szolnokról keltezték jelentés. — Ezen a napon történt még, hogy Bem tábornok elfoglalta a megyesi területet és szétszórta a város védő osztrák csapatokat.

— **Várható időjárás:** Mérsékelt keleti, délkeleti szél, felhőfelvonulások, egy-két helyen kisebb fuóhavazás. A hőmérséklet alakulásában lényegesebb változás nem lesz.

— **Ügyeletes gyógyszerárak:** Muraközy, Vöröshadsereg útja 68. „Arany János”, Csapó utca 66.

RADIÓMUSOR, csütörtök, Kossuth-rádió. 6. Faturádió, 6.30: Hangemlék, 7.25: Zene, 7.45: Az élet és tudomány műsora, 8: A szabad egyházak vallásos felelője, 11.30: Hangemlék, Du, 12.15: A házi együttes, 1: Előadás, 1.15: Kamarazene, 2.30: Harmonikakettős, 3: Asszonyoknak, 3.30: Kamarazene, 4: Rádióiskola, 4.40: A Budapest—Moskva sakkmérkőzés, 5.10: Szovjet napok, 5.20: Gordonka, 6.15: Marxista—leninista negyedóra, 7: Carmen, Opera, 11.15: Táncezen, — **Pejőn-rádió.** 7: Zene, 7.20: Szépség, egészséges, 7.30: Könyvű zene, 8.15: Szimfónia, 9: Magyar nóták, 10.10: Ének és hegedűszámok, 10.50: Rádióiskola, Du, 2.30: Hangverseny, 3.20: Gyermeknek, 4: Ének, 5: Jazz, 6: Korunk zenéje, 6.30: Szabad népek hazája, 7.30: Faturádió, 8: Tanc és muzsika, 8.30: Szabadgyetem, 9.30: Szív küldi szívnek átvészen, 10.50: Hangemlék.

— **A Debreceni Református Egyház vallásoktatási bizottsága csütörtökön este 6 órakor a Kálvin tér 17. sz. alatt énekórát tart, melyre az összes vallásoktatókat szeretettel hívja és várja a bizottság.**

— **Az Arpádtéri templomban március 12-ig bűnbánati istentisztelet van minden nap délután fél 6 órai harangszóval, a március hó 13-1 úrvacsoraszertés előkészítésére. A szolgálatokat végzi Dr. Hegyaljai Kiss Géza és Kürthy Károly.**

— **A magyar posta Szolnokon a szolnoki csata századik évfordulója alkalmából március hó 5—10-ig, Budapestben a Magyar Tanácsközlárság kiképzésének évfordulója alkalmából március 20-tól május 4-ig különleges keletbélyegzőt használ.**

— **A népjóléti minisztérium az angolok megelőzésére 3 éven aluli csecsemők és terhesanyák részére „D” vitamin injekció és „D” vitamin draszt kiegészítést kezdte meg.** — **A diósgyőri dolgozók által megindított szocialista munkaverseny a vasutasok körében is hatalmas viszhangra talált. A MAV dolgozói egymástán csatlakoznak a munkaversenyhez.**

— **Április 1-én gyermekgondozónői tanfolyam indul munkás- és parasztlányok részére. A népjóléti minisztérium április 1-én az újpesti szociálpolitikai intézetben egy éves gyermekgondozónői tanfolyamot indít. A tanfolyam keretében a hallgatók megismerkednek mindazokkal a tudnivalókkal, amelyek a csecsemők gondozásával és gyógykezelésével kapcsolatban szükségesek. Az új gyermekgondozónőkre azért van szükség, mert a bölcsődehálozatot meggyértekben kiszélesítik. A népjóléti minisztérium erre a tanfolyamra hívja mindazokat a munkás- és parasztlányokat, akik élethivatásuknak tekintik a gyermekgondozást. A felvételi kérvényt március 15-ig kell eljuttatni a népjóléti minisztérium oktatási osztályához, Budapest Akadémia u. 3. II. em. 202. Elsősorban munkás- és parasztlányok pályázhatnak 17—30 éves korig.**

— **Felakasztotta magát súlyos betegség miatt Siska János asztalos Csikag utca 35. szám alatti lakásában. Mire tettét észrevették: meghalt.**

— **Március 12-ig lehet kérni a választói névjegyzékbe való felvételt. A korábbi közleményről eltérően március 12-ig este 8 óráig kérhetik a választói névjegyzékbe való felvételt mindazok, akik lakást váltottak, vagy 1949-ben töltik be huszadik életévüket. Mindezek a választói névjegyzék az előjáróságon, vagy község-házban március 12-ig megtekinthetik.**

— **Károlyi Mihály Magyarország párisi követe szerdán délután néhánynapos tartózkodásra Budapestre érkezett. A Keleti pályaudvaron Boldizsár Iván államtitkár fogadta.**

— **Munkaversenyben a debreceni pedagógusok. A „Nevelj jobban” mozgalom keretében március 1-én megkezdődött az első háromnapos munkaverseny a debreceni pedagógusok között. Május hó 31-én fejeződik be a verseny, amely bizonyára új eredményekkel öregíti a debreceni pedagógusok jóhírét.**

— **Budapestben az iskolák államosítása óta nagyméretben emelkedett a tanulók száma. Míg a múlt évben 55.243 tanuló iratkozott be az általános iskolába, a mostani iskolai évben 87.816.**

— **Nyirtura szabolcsmegyei községi ifj. Maroda Jánosné személyében asszonyt választott községi főbíróvá. Tegnapi iktatást be hivatalába az új községi bírót, akinek édesapját aratósztrájk alkalmával 1935-ben meggyilkolták a sztrájk letörésére kivezényelt csendőrök.**

— **Zillincust, az angol munkáspárt széles baloldali tagját választókerületét ismét jelölte a képviselőválasztásokra, annak ellenére, hogy pártja megtagadta a legközelebbi választásokon való támogatását.**

KONTSEK-féle vetőmagvak

kaphatók a legmegbízhatóbb minőségben, Kossuth-u. 15.

— **A piacon megjelent a csibe. Még csak néhány árusnál láttuk a pipakoló csibeket, amelyeknek párja 3—4 forint, a tojás 40—45 fillér darabonként. A kóvér kacsá kiadást 14 forintért kelt. A zöldségpiacon az árak változatlanok.**

* **Tanfolyam kezdődik 14-én 7 órakor dr. Konczné „Ritmus” tánciskolájában, Péterfia utca 30.**

* **Hirdetmény. Mikepércs község előjárósága a község tulajdonát képező Rózsás csárdát nyilvános árverésen adja bérebe a legelőbbet ígérőknek. Az árverés március hó 16-án lesz megtartva délután 3 órakor a község-háza tanácstermében. Az árverési feltételek Mikepércs község előjáróságánál tudhatók meg. Előjárósága.**

* **Zászlók, zászlóanyagok megérkeztek és kaphatók Pátkó, Kossuth u. 4.**

* **Zászlók, zászlórudak, jelvények Pethő kézmunkaipar, Szent Anna u. 10. Telefon: 720.**

Olcsó kerékpárra előjegyzés és rádió hosszú részletre MAYER mérnök KOSSUTH-UTCA 13. TELEFON: 380.

— **Leégett egy ház Földesen. Nagy Imréné földesi lakos kenyér sütéshez fűtött be a kemencébe. A kéményből kipattanó szikra felgyújtotta a ház nádfödélét. Mire a tűzoltók kivonultak, a háztető és a tetőszerkezet teljesen leégett. Csak az üszkös falak maradtak meg.**

— **Besurranó tolvaj ellopott egy arany nyakláncot medallionnal Köfálvi Róza nevelőző Magass Győző tér 19. sz lakostól.**

— **Kartolópás miatt került a debreceni törvényszék elé Tiba Gáborné és Molnár Miklósné hajdúhadházi asszonyok, akik Hajdúszoboszlón az egyik üzletben kartont loptak. A bíróság 15—15 napi fogházra ítélte őket.**

— **A kemecsei állomásfőnök, Csomár Béla ügyét tárgyalta szerdán a debreceni népbíróság öttagú különváncsa. A vád szerint 1946-ban és 1948-ban Kemecsen a vasutasok előtt többször demokratiaellenes kijelentéseket tett. A népbíróság több tanúk kihallgatása végett a tárgyalást elnapolta. Az új tárgyalást közölesen mediartják.**

DEBRECZEN

OLDAL
1949. III. 10.

Százezer fiatal gyönyörű seregszemléje lesz március 15-én

Az egész magyar ifjúság nagy lelkesedéssel készül március 15-re. Az ünnepeket az ifjúság hatalmas felvonulása nyitja meg. Budapest szízezer ifjú vonul fel a Hősök tere. A felvonulás után az ifjúság fogadalmat tesz a magyar népi demokráciára, a szocializmus építésére mellett a márciusi ifjak szellemében. A magyar ifjúság hatalmas felvonulására külföldi ifjúsági kiküldöttek is előjönnek, valószínűleg 15 országból, hogy megtekintésük a magyar ifjúság márciusi ünnepét.

PÁRTÉLET

A Kisgazda Pártban csipkeverő tanfolyam kezdődik 12-én. Beiratkozás hivatalos órák alatt a pártban.

* **Bakóczy Erzsébet és Szemeré József f. hó 12-én délután fél 5 órakor tartják esküvőjüket a Kossuth-utcai református templomban.**

— **A Magyar Viscosa Rt. a termelés növelésének és az önköltség csökkentésének eredményeképpen a múlt évre ötmillió forint nyereségserződést fizetett be az állam-pénztárba.**

— **Nyugat-Járában a gerilla-harcok egyre nagyobb területen folyóak, és a harcok során igen sok holland katoná veszi életét.**

— **Spillmann bíboros szerdán kétszáz papnövendékből álló csapatával ismét megjelent az egyik newyorki temetőben, hogy elvégeztesse a sztrájkoló sírások elmaradt munkáját.**

— **Gazdák gondja: a Szabad Föld gondja!**

— **A zsidó hadiársvák, volt deportáltak és hadiözvegyek javára e hó 12-én este fél nyolc órai kezdettel a hitközség tanácstermében tartandó műsoros este a nemes cél érdekében minden hittegyesülettel hivja és várja a rendezőket.**

* **Elárverezek 1949. évi március hó 10. napján déli 12 órakor Debrecenben Széchenyi u. 19. sz. alatt 3600 forint becsértékű ingóságokat, u. m. vendéglői berendezést és egyéb ingóságokat. Wlzer bírósági végrehajtó.**

Gyászrovat

Gyászír. Mély fájdalommal tudtjuk, hogy özvegy Szabó Jánosné Tóth Mária 54 éves korában elhunyt. Temetése pénteken 3 órakor lesz a II. B. teremben református szertartással. Gyászolják bánatos gyermekei és a kiterjedt rokonság. Lakás: Igric utca 19. Csurka temetkezés rendezi.

Mély fájdalommal tudtjuk, hogy

Józán József

ny. igazgatótanító 88 éves korában meghalt. Temetése pénteken 3 órakor lesz a diszervatózóteremben. Gyászolják: bánatos felesége, gyermekei, vejei, unokái, dédunokái, testvérei és kiterjedt rokonsága. Lakás: Vörösmajor u. 5. Minden külön értesítés, gyászlap helyett is, Gebauer rendezi.

Mély fájdalommal tudtjuk, hogy

özv. Bartha Józsefné

Medgyesi Mária 78 éves korában elhunyt. Temetése pénteken 3 órakor lesz a diszervatózóteremben. Gyászolják: lánya férjével Bőér Istvánnal, unokái, dédunokái, testvérei és a kiterjedt rokonság. Gyászlap helyett is, Lakás: Rudolf u. 14. Gebauer rendezi.

Mély fájdalommal tudtjuk, hogy

özv. Nagy Mihályné

Szabó Mária 70 éves korában Budapestben rövid szenvedés után váratlanul elhunyt. Temetése csütörtökön fél 3 órakor Debrecenben lesz a sírnál, XV/1. tábla, tartandó gyászima után. Gyászolják: szerető gyermekei, unokái, menyei és a kiterjedt rokonság. Lakás: Oláh Károly-utca 29. Gebauer rendezi.

